

Warszawa, dnia 28 stycznia 2003 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

RPO-349060-XI/02/EC

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pani dr Krystyna Łybacka
Minister Edukacji Narodowej
i Sportu
Warszawa

Szanowna Pani Minister,

Uprzejmie dziękuję za odpowiedź na moje wystąpienie z dnia 27 listopada 2002r., w sprawie specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych (sygn. jak wyżej). Rozumiem, że nowe rozporządzenie „w sprawie placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach, wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach oraz ramowych statutów tych placówek”, mimo różnych trudności, niebawem zacznie obowiązywać.

Zmuszony jednak jestem ponownie zwrócić się do Pani Minister, gdyż sprawa wypracowania właściwych standardów opieki i edukacji dzieci niepełnosprawnych jest zbyt ważna, abym mógł odpowiedz (z dnia 12 grudnia ubr. DKOS-054-406/02/MW), udzieloną mi przez Pana Ministra Tadeusza Sławeckiego, potraktować jako wystarczającą.

Oczywiście wiem, że placówki opiekuńczo-wychowawcze przejął resort pracy i polityki społecznej i korespondencję w sprawie tych placówek prowadzę od dawna z właściwymi ministrami (nie pytałem więc o liczbę dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych).

Pytałem o liczbę dzieci umieszczonych w sosw, w związku z decyzją sądu opiekuńczego o ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej ich rodziców.

Wiedza o liczbie takich dzieci w sosw, w moim przekonaniu, ma znaczenie niemal strategiczne. Wizyty pracowników biura RPO pokazały, że w związku z brakiem przepisów regulujących funkcjonowanie sosw i jednoznacznej koncepcji tych ośrodków, w jednych te dzieci, tzn. wymagające opieki państwa mają status wychowanków sosw, w innych korzystają jedynie z internatu, a faktycznie są wychowankami domów dziecka, do których wyjeżdżają w dni wolne od nauki.

W tym świetle moje pytanie o przekształcanie tych placówek i koszty z tym związane było zasadne i zdziwiła mnie odpowiedź, iż w MENiS nie prowadzi się prac związanych z przekształcaniem sosw.

Proszę zatem o jednoznaczną odpowiedź: jaka jest obecnie koncepcja funkcjonowania sosw i jaki jest status wychowanków wymagających opieki państwa:

czy będą korzystać z internatu, ale formalnie będą wychowankami okolicznych domów dziecka i dni wolne spędzać w swoich macierzystych placówkach ? (w tym kontekście pytałem o szacunkowe koszty z tym związane i zasady finansowania obu rodzajów placówek oraz możliwości placówek opiekuńczo-wychowawczych przyjęcia dużej grupy wychowanków sosw, zwłaszcza tych, wymagających szczególnej opieki w związku z niepełnosprawnością ruchową, wzroku, słuchu itp., a także o to, czym wówczas ośrodki będą różniły się od szkół z internatem?

czy będą wychowankami sosw bez przynależności do jakiejś placówki opiekuńczo-wychowawczej ?

Mój niepokój budzi stan obecny i planowany standard respektowania praw dzieci niepełnosprawnych, zwłaszcza tych, którymi opiekuje się państwo, a nie rodzice.

Proszę zatem, na podstawie art. 16 ust. 1 oraz 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), o

stanowisko Pani Minister wobec problemów poruszonych w poprzednim wystąpieniu, na które nie uzyskałem odpowiedzi, a także o spowodowanie przesłania następujących informacji:

- czy prowadzi się badania zasadności pobytu dzieci w sosw; jakie są efekty prowadzonych rekwalfikacji (proszę o dane statystyczne);

- czy zgodnie z prorodzinnym system opieki nad rodziną i dzieckiem podejmowane są działania w celu umożliwienia dzieciom niepełnosprawnym realizacji obowiązku szkolnego i nauki bez konieczności przebywania poza środowiskiem rodzinnym, zwłaszcza w przypadku dzieci upośledzonych w stopniu lekkim i umiarkowanym ?

Duża liczba wychowanków sosw jest bardzo niepokojąca (wg GUS w roku szkolnym 2000/2001 w sosw przebywało ogółem 31766 dzieci. Z udzielonej mi odpowiedzi wynika, że jest ich 28 854. Czy oznacza to, że w 2002 r. liczba dzieci w sosw zmalała o 2912 ?

Z wyrazami szacunku
/-/ Prof. dr Andrzej Zoll